

KÚRIA

Bfv.I.1603/2014/10. szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 25. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

*A hivatali visszaélés büntette miatt **az** és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az **I. rendű** terhelt védője és a **II. rendű** terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványokat elbírálva a Székesfehérvári Törvényszék 5.B.349/2011/27. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 6.Bf.223/2013/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.*

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Törvényszék a 2012. február 13. napján meghozott 5.B.349/2011/27. számú ítéletében

*- **az** I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki az 1978. évi IV. törvény 225. §-ába ütköző, folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntetében, ezért öt száz napi tétel, napi tételenként 2.500 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a kiszabott 250.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén száz napi fogházra kell*

átváltoztatni;

- **a** II. rendű terhelt bűnösségét az 1978. évi IV. törvény 225. §-ába ütköző felbujtóként, folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés bűntettében állapította meg, ezért őt megrovásban részesítette. Emellett rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2013. október 11. napján meghozott 6.Bf.223/2013/8. számú ítéletével a Székesfehérvári Törvényszék ítéletét megváltoztatta, **a** II. rendű terhelttel szemben az első fokon alkalmazott megrovás helyett száz napi tétel, napi tételenként 2.500 forint pénzbüntetést szabott ki azzal, hogy egy napi tétel összege 2.500 forint, és az összesen 250.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét terhelt tekintetében helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen mind **az** I. rendű terhelt védője, mind **a** II. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványt terjesztett elő.

Az indítványok alapján indult felülvizsgálati ügyeket a Kúria - mivel azok azonos alapítételeket érintenek - egyesítette.

-.-.-

Az I. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványát a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjára alapítva, ez utóbbi kapcsán a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjára hivatkozással terjesztette elő.

Álláspontja szerint a titkos információgyűjtést végző Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat a törvényben előírt feljelentési kötelezettségének nem tett haladéktalanul eleget; így az eljáró bíróságok a titkos információgyűjtés anyagát a Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontjának megsértésével használták fel. Mivel álláspontja szerint az adatmennyiség terjedelme, az ügy jellege, bonyolultsága és személyi összefüggései nem indokolták a felderítő szerv késedelmét, a bíróságok - figyelmen kívül hagyva a Legfelsőbb Bíróság 74. számú büntető kollégiumi véleményében kifejtetteket is - megalapozatlanul foglaltak állást a haladéktalanság törvényi követelményének meglétével kapcsolatban.

Az indítványozó szerint emellett **az** I. rendű terhelt a terhére rótt hivatali bűncselekményt - annak egyik tényállási eleme, a célzat hiányában - nem követte el. Vitatta az eljáró bíróságok azon álláspontját, miszerint a jogtalan előnyhöz jutás már azzal megvalósult, hogy **a** II. rendű terhelt olyan információk birtokába

jutott, amelyekről korábban nem volt tudomása, illetve ezeket hivatalos úton nem is szerezhette meg. Mivel az ügy tárgya bűncselekményekről folytatott beszélgetés volt, megítélése szerint a célzat és az eredmény hiánya miatt az adott információk birtoklása nem alapozta meg a hivatali bűncselekmény megvalósulását; a jogtalan előnynek vagy hátránynak az üggyel, vagy az ügyben érintett személyekkel való kapcsolata volt vizsgálándó, és csak olyan információt lehetett volna a hivatali visszaélés büntette célzatának és eredményének tekinteni, amely a célzat megítélése szempontjából jelentős, és amelynek birtoklása a II. rendű terhelt számára valóságos előnyt jelentett volna.

Álláspontja szerint akkor, ha a terheltek beszélgetései a vádirat szerinti tartalommal egyáltalán meg is történtek, **az** I. rendű terhelt által a II. rendű terhelt részére közölt információk nem tekinthetők bűnügyi adatoknak, emellett azok tartalma valakire nézve konkrét hátrányt vagy előnyt nem jelentett, ezek bekövetkezésére alkalmatlan volt; jogellenes közlésük akkor, ha ezek mégis bűnügyi adatoknak minősülnének, csak a védelem tevékenységéhez kapcsolható fegyelmi vétség, és nem hivatali bűncselekmény megállapítására lenne alkalmas. Utalt e körben az elkövetéskor hatályos, a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény 35. és 37. §-ában foglaltakra.

Hivatkozott arra is, miszerint a terheltek az eljárás során maguk sem tagadták, hogy folytattak beszélgetéseket, ennek tartalmát azonban már nem tudták felidézni, ugyanakkor - vallomásuk szerint - beszélgetésük nem irányult kifejezetten arra, hogy bárkinek az ügyébe beleavatkozzanak.

Miután megítélése szerint a rendelkezésre álló adatok nem támasztották alá a célzatos bűncselekmény megtörténtét, tévedett a másodfokú bíróság, amikor mellőzte a perbeli adatok előny vagy hátrány okozására alkalmasságának vizsgálatát, és azzal, hogy ennek a vizsgálatát szükségtelennek találta, álláspontja szerint önkényesen kirekesztette a törvényi tényállás megvalósítandó elemei közül a célzatot.

Az indítványozó szerint az ítéletekből nem állapítható meg, hogy az eljáró bíróságok mire alapították döntésüket, a másodfokú bíróság pedig elmulasztotta annak a felülbírálatát is, hogy az elsőfokú bíróság döntéshozatali tevékenysége világosan és egyértelműen nyomon követhető-e.

Nehezményezte, miszerint az ítéletek indokolásából nem derül ki, hogy milyen konkrét kérdések és válaszok jelentettek közvetlen hatást a hivatalos személyként eljáró I. rendű terhelt tevékenységére, ezek hogyan és miért veszélyeztették közvetlenül az

állami szerv működésének rendjét, nem derül ki az sem, hogy védelem melyik konkrét közlése eredményezett vagy eredményezhetett a II. rendű terhelt részére jogtalan előnyt.

Kifogásolta továbbá, hogy a bíróságok nem hallgatták meg a rögzített hanganyagot, ahogy azt is, hogy a bizonyítás tárgyává tett írásos kivonat olyan részeket is tartalmaz, amit a beszélgetések hanganyagával nem lehet alátámasztani, és az eljárás bíróságok nem vizsgálták azt a kérdést sem, hogy az adatok jellegük folytán mennyiben voltak védendőek, illetve jellegük folytán előny vagy hátrány okozására alkalmasak. Álláspontja szerint a Robotzsaru rendszer adatainak ismerete nélkül **az** I. rendű terhelt által közölteknek nincs információ-értékük, az elhangzó nevek önmagukban nem beazonosíthatóak.

Végezetül kifejtette azon álláspontját is, miszerint a vádirat benyújtása nem volt törvényes, mert a Szolnoki Nyomozó Ügyészség 2011. május 9-én kelt Nyom.243/2010/18. számú nyomozást megszüntető határozatának kézbesítése 2011. május 10. és 20. napja között megtörtént, ezért a Nemzeti Védelmi Szolgálat által 2011. június 6-án továbbított panasz elkésett, amelyet az ügyészségnek érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítania. Vitatta a másodfokú bíróság azon álláspontját, amely szerint az ügyészi eljárást megszüntető határozathoz anyagi jogerőhatás nem fűződik, ezért a felettes ügyész helyesen döntött az eljárás folytatásáról, holott megítélése szerint vizsgálni kellett volna az elkésettséget, valamint ennek a vád törvényességére vonatkozó következményeit.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja megsértésével hozott ítéleteket változtassa meg, a terheltet az ellene emelt vád alól mentse fel, vagy a Be. 428. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a jogerős határozatokat helyezze hatályon kívül és az első fokon eljárás bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

A II. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványát szintén a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjára, ezen belül a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjára hivatkozással terjesztette elő.

Lényegében **az** I. rendű terhelt védője által kifejtettekkel egyezően hivatkozott a Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt haladéktalansági követelmény megsértésére, a feljelentéshez képest a nyomozás késedelmes elrendelésére, és sérelmezte az e körben előterjesztett bizonyítási indítványa elutasítását.

Álláspontja szerint az eljárás bíróságok **a** II. rendű terhelt bűnösségét törvénysértően állapították meg az 1978. évi IV. törvény 225. §-a szerinti, felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében, mivel a terhelt cselekménye kapcsán a jogtalan előny

szerzése, mint törvényi tényállási elem nem valósult meg, és tévedett a másodfokú bíróság, amikor mellőzte a védenca által megismert adatok előny vagy hátrány okozására alkalmasságának, valamint annak vizsgálatát, hogy a terhelt tudata át is fogta: a kiszolgáltatott adat alkalmas az előny vagy hátrány okozására.

Megítélése szerint az ügyben eljáró bíróságok az előnyt vagy hátrányt absztrakt lehetőségként értelmezték, miután az ítéletekből nem állapítható meg, hogy milyen konkrét kérdések és mely konkrét válaszok jelentettek közvetlen hatást **az** I. rendű terhelt tevékenységére, ezek a kérdések és válaszok hogyan és miért veszélyeztették közvetlenül az állami szerv működésének rendjét és a törvényességbe vetett bizalmat, és nem tartalmazzák az ítéletek azt sem, hogy **az** I. rendű terhelt mely konkrét közlése eredményezte **a** II. rendű terhelt részére a jogtalan előny lehetőségét és e körben; így indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget, mégpedig olyan mértékben, hogy emiatt a megtámadott határozatok felülbírálatra alkalmatlanok.

Védő-társához hasonlóan sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság csak a lehallgatási jegyzőkönyvben rögzítettekre volt figyelemmel, a hangfelvétel teljes körű meghallgatása elmaradt.

Kifogásolta, hogy bár a ...-ügy kapcsán - melyben **a** II. rendű terhelt meghatalmazott ügyvédként járt el - a törvényszék azt állapította meg, hogy a terhelt e körben jogtalan előnyt nem szerzett, a másodfokú bíróság határozatából e tekintetben is védenca bűnösségére lehet következtetni. Álláspontja szerint - mivel a gyermekek kihallgatására az időpontot a védenca egyeztetette le, és azon jelen is volt - ebben az ügyben a jogtalan előny szóba sem kerülhet.

Hivatkozott arra is, hogy miután a tényállás szerint **T1-re** és **T2-re** vonatkozóan **az** I. rendű terhelt **a** II. rendű terhelttel csak neveket közölt, és a II. rendű terhelt ezekre a személyekre nem is kérdezett rá, nem derül ki az ítéletből, hogy mi volt a jogtalan előny; ezért a történeti tényállás téves értékelésével - a célzatnak, mint tényállási elemnek a fennállása nélkül - törvénysértően állapította meg a bíróság, hogy a terheltek beszélgetése a hivatali visszaélés büntettének törvényi tényállását megvalósította.

Kifejtette, hogy az adott bűncselekmény elkövetését nem alapozhatja meg az adatok Be. 74/B. § (5) bekezdésével ellentétes személy részére történő közlése, ez csak fegyelmi eljárás keretei között lenne vizsgálható.

Miután a cselekménynek az érintett büntetőeljárások mikénti lefolytatására igazolható hatása nem volt, **a** II. rendű terhelt a

megszerzett adatokat nem használta fel, álláspontja szerint a terheltek beszélgetéseinek tartalma nem volt alkalmas hátrány vagy előny okozására, bekövetkezésére, és ezt a tényt az első fokú ítélet indokolása is megerősíti.

Mindezek mellett kifejtette azt is, hogy miután álláspontja szerint a hivatalos személy jogosult eldönteni, hogy egy adat veszélyezteti-e a büntetőeljárás sikerét vagy sem, a büntetőeljárás megindításának, folyamatban létének vagy egyéb nyomozati eljárásnak ismerete okozhatja-e a büntetőeljárás sikerének veszélyeztetését, ezért az őrzött adat iránt érdeklődő személy önmagában az érdeklődésével felbujtói magatartást nem valósíthat meg, másrészt a felbujtás szándékos bűncselekményre való rábírást jelent, vagyis a felbujtónak tisztában kell lennie azzal, hogy milyen szándékos bűncselekményre bírja rá a tette, a felbujtásnak pedig meghatározónak kell lennie, az ötletszerű felvetés vagy az egyszerű beszélgetés erre nem lehet alkalmas, így védenca a hivatali visszaélés büntettének nem lehetett felbujtója.

Arra is hivatkozott, hogy miután a II. rendű terhelte az egyébként széles körben ismertté vált tények iránt csupán kíváncsiskodott, mindenfajta előny okozásának szándéka nélkül, és az I. rendű terhelte az előny okozásának szándéka nélkül válaszolt neki, az eljáró bíróságoknak azt is vizsgálni kellett volna, hogy a közölt adatok jellegük folytán mennyiben védendőek, főleg úgy, hogy azok nagy része számos egyéb forrásból tudható volt, illetve jellegük folytán előny vagy hátrány okozására alkalmatlanok voltak.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat változtassa meg, a II. rendű terhelte a terhére rótt bűncselekmény alól mentse fel, másodlagosan pedig arra tett indítványt, hogy a jogerős határozatokat helyezze hatályon kívül és az első fokon eljáró bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

A Legfőbb Ügyészség mindkét, a terheltek védői által előterjesztett felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

Az I. rendű terhelte védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak a titkos információgyűjtés felhasználásával, ezzel összefüggésben a tényállás felderítetlenségével és a bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatos kifogásait az irányadó tényállás támadásának minősítette, és hasonló álláspontot foglalt el a II. rendű terhelte védője által benyújtott felülvizsgálati indítványnak a titkos információgyűjtés anyagának bizonyítékkénti értékelésére vonatkozó részével kapcsolatban; ezért az indítványokat e részükben törvényben kizártnak tartotta.

Ezen túl megítélése szerint az irányadó tényállásra figyelemmel az eljáró bíróságok helytállóan következtettek a terheltek bűnösségére és törvényes a cselekmények minősítése is.

Álláspontja szerint **az** I. rendű terhelt azzal, hogy mint hivatalos személy az ügyvéd foglalkozású II. rendű terhelt kérésére a nyomozó hatóságoknál folyamatban lévő büntetőeljárásokkal összefüggésben a Robotzsaru rendszerben kereséseket végzett, ezt követően a II. rendű terhelttel megbeszéléseket folytatott, függetlenül attól, hogy az így érintett eljárások közül a II. rendű terhelt egyedül a ... ügyben a gyanúsítottakkal szemben indított büntetőeljárásban szerepelt hivatalosan meghatalmazott védőként, megszegte a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény 35. § (1) bekezdésében írt adatkezelési kötelezettségét, és ennek révén a II. rendű terhelt olyan információ birtokába jutott, amelyek megismerésére a Be. 74/B. § (5) bekezdése, illetőleg 193. §-ának (1) bekezdése alapján nem volt jogosult.

Miután az adatok kiszolgáltatása, az információk továbbítása a folyamatban lévő büntetőeljárásokban az arra illetéktelen személynek minősülő II. rendű terhelt részére azzal a nyilvánvaló célzattal történt, hogy **az** I. rendű terhelt ezáltal **a** II. rendű terhelt részére jogtalan előnyt szerezzen, álláspontja szerint az 1978. évi IV. törvény 225. §-a szerinti hivatali visszaélés büntetnének valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult, így a bűncselekményt a terheltek elkövették, **az** I. rendű terhelt tettesként, a II. rendű terhelt felbujtóként. Utalt arra is, hogy a védelem által kifejtettekkel ellentétben a törvényi tényállás nem tartalmaz eredményt.

Megítélése szerint az alapügyben eljáró bíróságok a cselekmények jogi minősítéséhez, illetőleg a II. rendű terhelt elkövetői minőségéhez fűződő indokolási kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek.

Az I. rendű terhelt védőjének azon érvelésével kapcsolatban, amely szerint az elkésettnek számító panasz alapján a felettes ügyész nyomozás folytatását elrendelő határozata törvénysértő volt, és ennek folytán a vád sem volt törvényes, kifejtette, hogy a felettes ügyész jogköre a panasz elkésettségétől független, és a nyomozás folytatásának elrendelése semmilyen kihatással nincs a vád törvényességére.

Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat mindkét terhelt tekintetében hatályukban tartsa fenn (BF.1876/2014/1., BF.1993/2014/1.).

A Legfőbb Ügyészség indítványára **az** I. rendű terhelt észrevételt tett, melyben szintén a Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontjában

foglaltak figyelmen kívül hagyását, és e körben az eljáró bíróságok indokolásának elmaradását sérelmezte. Kifejtette továbbá, hogy hivatali beosztásánál fogva a szervezeti egységnél folyamatban volt összes ügyekre rálátása volt, az informatikai rendszerbe történő belépéshez az összes belépési jogosultsági szinttel rendelkezett, ezért álláspontja szerint a Robotzsaru rendszerbe való belépéssel hivatali visszaélést nem valósított meg, és nem a II. rendű terhelt felbujtására, hanem saját szakmailag indokolt döntése alapján lépett be a rendszerbe. Ezért álláspontja szerint a terhére rótt hivatali bűncselekményt nem követte el.

A Legfőbb Ügyészség indítványára a II. rendű terhelt védője is észrevételt tett, melyben megismételte, hogy a titkos információgyűjtés anyagát az eljáró bíróságok törvénysértően emelték a bizonyítékok sorába, ennek kapcsán indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget és álláspontja szerint a titkos információgyűjtés anyaga egyébként sem alkalmas a hivatali visszaélés büntette tényállási elemeinek konkrét ügyben történő bizonyítására.

-.-.-

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okok alapján van helye, ezen belül az a) és b) pont alapján büntető anyagi jogi szabálysértés, a c) pont alapján pedig - a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában felsorolt - eljárási szabálysértések esetén.

A Kúria a megtámadott határozatot a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően ezekre a felülvizsgálati indítványban meghatározott okokra figyelemmel vizsgálta felül; a következetes gyakorlatának megfelelően azonban a felülvizsgálati indítványt tartalma alapján bírálta el, és nem csupán arra figyelemmel, hogy az indítványozó abban melyik, a felülvizsgálatot megalapozó eljárási rendelkezést hívta fel.

A Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjára hivatkozással a 373. § (1) bekezdés III. a) pontjára alapított indítványok túlnyomó részükben törvényben kizártak, kisebb részben alaptalanok, és ugyancsak alaptalanok az I. rendű terhelt tekintetében előterjesztett felülvizsgálati indítványnak a Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontjára alapított egyéb kifogásai.

A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, így a Be. 416. § (1) bekezdésének c) avagy d) pontjában fel nem sorolt eljárási szabálysértések miatt nincs helye felülvizsgálatnak.

Ezért a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálata kizárt abból az

okból, hogy a titkos információgyűjtés anyagát a büntetőeljárásban bizonyítékként használták fel, akkor is, ha ennek az intézkedésnek az engedélyezését kérő szerv a kívánt információ megszerzését követően nem tett eleget haladéktalanul a feljelentési (nyomozáselrendelési) köteleességének.

Az, hogy a terheltek telefonbeszélgetéseinek a lehallgatásán alapuló feljelentési kötelezettségének a felderítést végző rendvédelmi hatóság haladéktalanul eleget tett-e, és így a lehallgatás eredménye bizonyítékként értékelhető volt-e, nem anyagi, hanem eljárásjogi kérdés. A feljelentési kötelezettséget előíró eljárási szabályt a Be. 206/A. § (1) bekezdésének b) pontja tartalmazza; az e törvényhely megsértése, ahogy általánosságban a bizonyítás törvényessége körében előírt általános tilalom [Be. 78. § (4) bek.] megsértése nem a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti felülvizsgálati ok.

Emellett a Be. 423. §-a (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljárt bíróságok által levont jogi következtetések – így a bűnösség megállapításának, és a cselekmények jogi minősítésének – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el.

Az esetlegesen törvénysértő módon beszerzett bizonyíték figyelembe vételét, illetőleg annak kirekeszthetőségét vitató indítvány nem a bűnösségre vont jogi következtetést vagy a bűncselekmény minősítésének törvényességét támadja, azaz nem anyagi jogszabálysértésre hivatkozik, hanem a tényállás megalapozottságát támadja (BH 2012.186.).

Azonban a tényálláshoz kötöttség miatt nem vizsgálható és nem mérlegelhető felül az, hogy a titkos információgyűjtéssel beszerzett adatok mennyiben adtak alapot a terheltek tekintetében a terhükre rótt hivatali bűncselekmény megállapítására. A felülvizsgálati eljárásban – ugyancsak a tényálláshoz kötöttség elvéből következően – nem lehet a megállapított tényállástól eltérő vagy abban nem szereplő körülményre sem hivatkozni, így arra sincs mód, hogy a Kúria a bizonyítékokat átértékelve a jogerős határozatban írtaktól eltérő tényállást állapítson meg.

A terheltek védői a felülvizsgálati indítványukban ugyan a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértésre, ezen belül is a Be. 373. § (1) bekezdésének III/a) pontjára, azaz az indokolási kötelezettség megsértésére is

hivatkoztak, azonban ténylegesen ezen keresztül is a titkos információgyűjtés anyagának felhasználását, illetve azt támadták, hogy az eljáró bíróságok még e körben sem folytattak le teljes körű bizonyítást, mivel a teljes lehallgatási anyag nem került lejátszásra. Azaz ezzel a figyelembe vett bizonyíték bizonyító erejét vitatták.

Így a védők az indítványok ezen részében a törvényi tilalom ellenére a bizonyítékok helytállóságát, az eljáró bíróságok bizonyíték-értékelési tevékenységét, ezen keresztül pedig a jogerős ítéletben megállapított tényállás megalapozottságát támadták.

Emellett a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint az indokolási kötelezettség - felülvizsgálati indítványokban hivatkozott - megsértése kizárólag akkor eredményezhetne felülvizsgálati eljárást is megalapozó, feltétlen hatályon kívül helyezéssel járó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása - tény- vagy jogkérdés kapcsán - oly mértékben lenne hiányos, hogy abból nem lenne megállapítható: mire alapozta a bíróság a döntését (BKv 1., BH 2010.117.).

Ilyen fokú hiányosság azonban nem állapítható meg akkor, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljáró bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésekben kifejeződő jogi álláspontjukat mire alapozták (BH 2013.10.).

A bizonyítékok mikénti értékelése és az értékelés alapján levont következtetések helyessége már kívül esik a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező olyan eljárási szabálysértések körén, amely megalapozza a felülvizsgálatot; az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának a felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása.

Ily módon az eljáró bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét és a bűnösségre levont következtetéseinek helyességét kétségbe vonó érvekkel a Kúria - törvényi tilalom folytán - érdemben nem foglalkozhatott.

-.-.-

Az I. rendű terhelt védője kétségbe vonta a vád törvényességét is, mivel álláspontja szerint az ügyészségi nyomozást megszüntető határozat ellen a feljelentő által tett panasz elkészt, ezért annak alapján a nyomozás folytatását nem lehetett volna elrendelni.

Ez az álláspont téves.

Ahogy azt a Fővárosi Ítéltábla helyesen kifejtette: az ügyészi határozatokhoz anyagi jogerőhatás nem fűződik. Emellett a felülvizsgálati indítvány előterjesztője tévesen ítélte meg a feljelentőt a nyomozás során megillető panaszjog intézményét. A Be. 195. §-nak - a panasz előterjesztésének időpontjában hatályos - (1) bekezdéséhez kapcsolódó ügyészségi gyakorlat egyértelmű volt abban, hogy a nyomozó hatósági jogkörrel nem rendelkező hatóság

gyakorolhatja a feljelentőt megillető valamennyi jogot [„Emlékeztető az 1998. évi XIX. törvény (Be.) alkalmazásának egyes kérdéseiről”, 328. és 338. pont], és a Be. 191. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a nyomozás ügyész általi megszüntetése után a nyomozást elrendelheti a felettes ügyész; a nyomozás továbbfolytatásának elrendeléséhez fűződő egyetlen időbeli korlátja a bűncselekmény büntethetőségének elévülési ideje, az elévülés bekövetkezése.

Ezen túl a Be. 2. § (2) bekezdése semmilyen időbeli korlátot nem tekint a törvényes vád fogalmi elemének.

Ezért erre vonatkozóan a felülvizsgálati indítvány, ahogy annak ebben a körben az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozása is megalapozatlan.

-.--

Megalapozatlanok a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványok is.

Az 1978. évi IV. törvény 225. §-a szerinti hivatali visszaélés büntettét - tettesként - az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.

Az irányadó tényállás lényege szerint **az** I. rendű terhelt 2007. január 8. napjától a Vám- és Pénzügyőrség Észak-Magyarországi Regionális Nyomozó Hivatal ... Osztályán dolgozott osztályvezetőként, ezen belül a megyei osztály keretében működő két vizsgálati osztály egyikének munkáját is irányította; azonban mint megyei osztályvezető a másik vizsgálati osztály által végzett nyomozásokról is információkkal rendelkezett, munkáját felügyelte, és beosztásából adódóan hozzáférési jogosultsága volt a Robotzsaru rendszerben tárolt adatokhoz.

Az I. rendű terhelt 2010. március 1-jén az ...ben ügyvédként dolgozó II. rendű terhelt kérésére utánanézett a központi nyilvántartásban annak, hogy van-e eljárás a ... gazdasági társasághoz kapcsolódóan. A keresés eredményéről tájékoztatta **a** II. rendű terheltet. Így közölte vele, hogy a gazdasági társasággal szemben több eljárás is folyamatban van a Vám- és Pénzügyőrség több nyomozó szervénél. Tájékoztatta, hogy a ... Osztályon abű. számon folyamatban lévő ügy tárgya csődbüntett, közölte vele az ügy előadójának nevét, azt, hogy az ügyben ki a gyanúsított és ki szerepel védőként, tájékoztatást adott az ügy tárgyát képező

magatartásról és arról is, hogy ebben a nyomozásban érintett egy **GY3** nevű személy.

Szintén a II. rendű terhelt kérésére 2010. március 1-jén keresést végzett a Robotzsaru rendszerben egy gazdasági társaság tekintetében. Adatot így nem talált, azonban keresése során rábukkant a ... Osztályon ... számon folyó eljárás adataira, azokat megnyitotta, azokba beletekintett, azokból lekérdezéseket végzett, és a II. rendű terhelt kérésére őt tájékoztatta arról, miszerint az ügyben ... nevű személy nem szerepel, majd mikor kérésére a II. rendű terhelt a ... nevű személyt egy konkrét gazdasági társasághoz kötötte, közölte vele, hogy ez a gazdasági társaság szerepel az eljárás adatai között. Közölte a II. rendű terhelttel azt is, hogy ki az ügy előadója.

Ugyanezen a napon, szintén a II. rendű terhelt kérésére tájékoztatást adott a **másik ügyben szereplő** gyanúsítottakkal szemben közokirat-hamisítás büntette miatt a ... Osztályonbű. szám alatt folyamatban volt büntetőeljárásról, amelyben a II. rendű terhelt a **másik ügyben az egyik** gyanúsított meghatalmazott védője volt.

A II. rendű terhelt 2010. március 23-án a ... Osztályon felkereste abű. számú ügy előadóját, majd felkereste **az** I. rendű terheltet is, akit tájékoztatott arról, hogy beszélt az ügy előadójával. Az I. rendű terhelt ekkor kérdés nélkül tájékoztatta a II. rendű terheltet az ügy tárgyáról, továbbá az ügy kapcsán a nyomozó hatóság tagjaiban, illetve az ügyészben felmerült kétségekről.

Ezt követően a terheltek - II. rendű terhelt kérésére - részletesen megtárgyalták abű. számú ügy adatait. A II. rendű terhelt ismét felhozta ismerőse, **GY3** személyét, és kérésére **az** I. rendű terhelt ismételten belépett a Robotzsaru rendszerbe, megtekintette az ügy adatait, majd tájékoztatta a II. rendű terheltet az ügyben kihallgatott személyekről, és közölte vele, hogy szerinte az adatok alapján milyen tényállást lehetett megállapítani, mit vizsgál a nyomozó hatóság és az ügyben ki az a további személy, akit keresnek.

II. rendű terhelt abű. szám, a ...bű. szám, valamint a ...bű. szám alatt folyt nyomozásban sem védői, sem jogi képviselői meghatalmazással nem rendelkezett.

Erre az irányadó tényállásra figyelemmel helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy **az** I. rendű terhelt mint a Vám- és Pénzügyőrség hivatásos állományú tagja, a ... Osztály vezetője megszegte az elkövetéskor hatályban volt, a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény 35. § (1) bekezdésében és 37. § (1)

bekezdésében írt adatkezelési kötelezettségét, azaz hivatali kötelességét megszegve tájékoztatta a II. rendű terheltet olyan adatokról, amelyeknek megismerésére a Be. 74/B. § (5) bekezdése alapján nem lett volna jogosult, így a tudomásszerzéssel jogtalan előnyhöz jutott.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint a hivatali helyzettel visszaélés bűncselekményének harmadik fordulata, azaz az egyéb módon történő visszaélés esetében az elkövető eljárása alakilag törvényesnek tűnik, azonban az elkövető a hivatali helyzethez fűződő jogait ténylegesen rendeltetésellenesen gyakorolja. A jelen ügyben az I. rendű terhelt mint a Vám- és Pénzügyőrség ... Nyomozó Osztályának vezetője a Robotzsaru rendszerbe történő belépéshez, az általa lekérdezett adatokhoz történő hozzáféréshez megfelelő felhatalmazással bírt. Az adatokat azonban nem valamely konkrét folyamatban lévő ügy előre vitele, az ügyekkel kapcsolatos bűnügyi elemzés vagy értékelés érdekében, illetve nem is a szolgálati beosztásából fakadó kötelezettségek teljesítése vagy jogosultságok gyakorlása céljából kérte le, hanem azért, mert erre - egy eset kivételével - a II. rendű terhelt megkérte.

Az eljáró bíróságok által is felhívott 2004. évi XIX. törvény 35. § (1) bekezdése szerint a Vám- és Pénzügyőrség által bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes, továbbá a különleges adatokat - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak bűnüldözési célra lehet felhasználni. Ugyanezen törvény 37. § (1) bekezdése alapján a Vám- és Pénzügyőrség bűnüldözési célú adatkezelési rendszereibe csak a vámhatóság, illetve a vámhatóság működését ellenőrző szerv tagja, az adópolitikáért felelős miniszter által irányított minisztériumnak a miniszter által kijelölt köztisztviselője, az adatvédelmi biztos és az általa felhatalmazott személy, valamint törvény által feljogosított más szerv képviselője tekinthet be, kérhet felvilágosítást, értesítést vagy adatszolgáltatást. A felsoroltakon kívül a törvényben meghatározott feladataik teljesítése érdekében - a cél megjelölésével - adatszolgáltatást kérhet a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a külpolitikáért felelős miniszter által irányított minisztérium illetékes szerve, a honvédelmi igazgatás illetékes szerve, és a törvényben meghatározott más szervezet.

Az elkövetéskor hatályban volt, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. § 1. pontja szerint személyes adat: bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen

akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt - közvetlenül vagy közvetve - név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.

A törvény 2. § 3. pontja szerint pedig bűnügyi személyes adat: a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetőleg a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat.

Az Avtv. 2. § 8. pontja szerint adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja; a 9. pont szerint adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is.

Az Avtv. 3. § (1) bekezdése emellett akként rendelkezik, hogy személyes adat akkor kezelhető, ha

- a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy
- b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete elrendeli, míg a (2) bekezdés szerint a különleges adat akkor kezelhető, ha
 - a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy
 - b) a 2. § 2. a) pontjában foglalt adatok esetében, az nemzetközi egyezményen alapul, vagy Alkotmányban biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés vagy a bűnüldözés érdekében törvény elrendeli;
 - c) egyéb esetekben azt törvény elrendeli.

A fentiek alapján **az** I. rendű terhelte, mint a Vám- és Pénzügyőrség vezető beosztású hivatásos állományú tagja - egyben mint hivatalos személy - adatkezelőnek minősült, aki akkor, amikor a Vám- és Pénzügyőrség által folytatott nyomozások irataiban lévő személyes adatokat **a** II. rendű terheltek kiszolgáltatta, jogellenes adattovábbítást végzett, mivel a személyes, illetve bűnügyi

személyes adatok kezeléséhez - így adataik **a** II. rendű terhelt részére történő továbbításához - az érintettek nem járultak hozzá, és ilyen adattovábbítást törvény sem írt elő számára. Másrészt olyan személy részére szolgáltatott ki a vám- és pénzügyőrség, mint nyomozó hatóság által bűnüldözési célból kezelt adatokat, aki a vonatkozó törvényi előírások szerint ezen adatok megismerésére nem volt jogosult.

Ezért **az** I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványában megkérdőjelezett, az adatok védendő jellegével kapcsolatos kifogása nem foghatott helyt.

Az I. rendű terhelt az általa a hivatali helyzetével visszaélve megszerzett adatok jogellenes továbbításával hivatali - adatkezelési - kötelezettségét is megszegte, így a hivatali visszaélés büntetnének első fordulata szerinti elkövetési magatartást is megvalósította.

Azt a védelmi felülvizsgálati indítványok sem vitatták, hogy **az** I. rendű terhelt a cselekmények elkövetésekor az 1978. évi IV. törvény 137. § 1. pont k) alpontjára figyelemmel hivatalos személy volt, és bár a beosztásánál fogva a folyamatban lévő nyomozások adatait tároló információs rendszerhez jogosult volt hozzáférni, azonban az adott adatok, információk - amelyekre aktuálisan nem volt szüksége - birtokába a hivatali helyzetével visszaélve jutott; a folyamatban lévő nyomozások tekintetében az információkat - egy eset kivételével - az e nyomozásokban védőként, jogi képviselőként nem szereplő II. rendű terhelt kérésére hívta le és osztotta meg a II. rendű terhelttel.

A felülvizsgálati indítványokban állítottakkal szemben a hivatali visszaélés büntette nem eredmény-bűncselekmény, hanem célzatos bűncselekmény. A törvényi tényállás befejezettségéhez ehhez képest nem az szükséges, hogy a jogtalan előny vagy a jogtalan hátrány bekövetkezzék, hanem az, hogy a hivatali köteleességszegést az elkövető azért valósítsa meg, hogy azáltal akár saját maga, akár más számára jogtalan előnyt szerezzen.

A hivatali visszaélés megvalósul, ha a hivatalos személy elkövető jogellenes cél elérése érdekében szegi meg hivatali kötelezettségét [HGY 392.I.]. A törvényi tényállásban írt jogtalan előny lehet vagyoni és lehet személyes, megszerzésének célja lehet az is, hogy a cselekménnyel megszerzett adat révén annak birtokosa akár erkölcsi, akár más okból előnyösebb helyzetbe jusson (Kúria Bhar.I.1/2013/3.).

Ezért téves a védők által előterjesztett felülvizsgálati

indítványok azon érvelése, miszerint csak olyan információt lehet a hivatali visszaélés büntette célzatának és eredményének tekinteni, amely a célzat megítélése szempontjából jelentős, és amelynek birtoklása **a** II. rendű terhelt számára valóságos előnyt jelenthetett.

Az irányadó tényállás szerint **a** II. rendű terhelt - egy kivételével - azokban a nyomozásokban, amelyekben az I. rendű terhelttől információkat kért, illetve kapott, nem volt az eljárás résztvevője sem védőként, sem jogi képviselőként. Ugyanakkor a Be. 74/B. § (5) bekezdése szerint az erre feljogosított hivatalos szervek és a sajtó kivételével az eljárásról felvilágosítás annak adható, akinek az eljárás lefolytatásához, illetőleg annak eredményéhez jogi érdeke fűződik. Ehhez képest az ehhez fűződő jogi érdek igazolása és a vádirat benyújtásáig ügyészi engedély szükséges az eljárásban részt nem vevő személy részére az iratok megtekintéséhez, illetőleg a kért felvilágosítás megadásához.

Ezért az eljárt bíróságok helyesen indokolták a jogtalan előnyhöz jutást azzal, hogy ezekkel az információkkal **a** II. rendű terhelt olyan adatok birtokába jutott, amelyet neki a Be. 74/B. § (5) bekezdése értelmében nem volt joga megismerni.

Az I. rendű terheltnek, mint magas beosztású nyomozó hatósági vezetőnek a Be. ezen rendelkezését nyilvánvalóan ismernie kellett.

Így terhére a jogtalan előny szerzésének célzata önmagában megállapítható, miután olyan információkat közölt más személlyel, amely információ birtoklására e személy nem volt jogosult.

Mint arra a fentiekben a Kúria már rámutatott, a hivatali visszaélés büntette nem eredmény-bűncselekmény, megvalósításához nem a jogtalan előny tényleges bekövetkezése, hanem az elkövetési magatartás tanúsítása mellett a célzat megállapítása elegendő. A célzat pedig a fentiekre figyelemmel fennállt.

Alaptalan **a** II. rendű terhelt védőjének azon vélekedése is, miszerint védenca a hivatali visszaélés büntettének nem volt felbujtója.

A jogerős ítéletekkel megállapított tényállás alapján egy alkalom kivételével minden esetben **a** II. rendű terhelt kezdeményezte a Vám- és Pénzügyőrségnél folyamatban lévő nyomozások adatainak részére történő kiadását, és **az** I. rendű terhelt a II. rendű terhelt kérésére lépett be a Robotzsaru rendszerbe, kérdezett le onnan adatokat, és osztotta meg azokat a II. rendű terhelttel.

Így ezeknek **az** I. rendű terhelt által elkövetett cselekményeknek a II. rendű terhelt a felbujtója volt. A felülvizsgálati indítványban

foglaltakkal szemben ugyanis a felbujtásnak nem meghatározónak, hanem szándékkiváltónak kell lennie, ez pedig az irányadó tényállásból megállapítható. Így nem foghatott helyt e körben az a védői érvelés sem, hogy a II. rendű terhelt magatartása pusztán az ötletszerű felvetés vagy az egyszerű beszélgetés körébe vonható, és az őrzött adat iránti érdeklődés önmagában nem valósíthat meg felbujtói magatartást.

Ráadásul az irányadó tényállás szerint a II. rendű terhelt 1984. óta dolgozik ügyvédként, így hivatásánál fogva tisztában kellett lennie azzal, hogy mint ügyvéd milyen hatósági eljárásokról és milyen eljárási rendben szerezhethet információkat, mely információk azok, amelyeket kívülállóként folyamatban lévő bűnügyi nyomozásról jogszerűen megtudhat, és mely információk képeznek számára nem nyilvános, ezért nem megismerhető adatokat.

A cselekmények jogi minősítését és az elkövetői alakzat megállapítását támadó, az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozó védői indítványok is alaptalanok.

Az eljáró bíróságok a szükséges részletességgel fejtették ki álláspontjukat a cselekmények jogi minősítése, illetve a II. rendű terhelt felbujtói minőségének megállapítása körében. Azon védői okfejtések, miszerint a másodfokú bíróság tévesen vagy önkényesen rekesztett volna ki bármilyen, a törvényi tényállás elemeinek meglétét alátámasztó vagy azt cáfoló megállapítást, minden alapot nélkülöznek, mivel a másodfokú határozat szerint a Fővárosi Ítéltábla az első fokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék ítéletét megalapozottnak találta, a tényállásból semmit nem rekesztett ki és azt nem is egészítette ki, ahogy elfogadta az elsőfokú bíróságnak a bűnösség és minősítés körében elfoglalt álláspontját is.

Az első fokon eljáró bíróság a történeti tényállás részeként rögzítette azt, hogy abű. számon folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt meghatalmazott védőként járt el, így az I. rendű terhelt által számára továbbított adatok megismerésére jogosult volt; ezért a tudomásszerzése jogtalan előnyt nem jelentett. Mivel a Fővárosi Ítéltábla e körben sem módosította az első fokon eljáró törvényszék által megállapított tényállást, a II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak a másodfokú határozat indokolását e körben támadó része önmagában nem felülvizsgálati ok.

A Kúria a Be. 423. § (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, de a védők által nem hivatkozott esetleges további eljárási szabálysértésekre tekintettel is

felülvizsgálta a megtámadott határozatokat.

Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II., III. b), továbbá IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványok alaptalan voltára figyelemmel - a Be. 424. §-a (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva - a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. március 25.

*Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s. k.
előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s. k. bíró*

A kiadmány hitelül:

AIné írnok